

LIFE-IP EkoMałopolska

„Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla
Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”

Piotr Łyczko

Z-ca Dyrektora Departamentu Środowiska
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Działania w zakresie ochrony powietrza i klimatu wdrażane w ramach dwóch projektów zintegrowanych LIFE:

- LIFE IP MAŁOPOLSKA „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” – 2015-2023.
- LIFE IP EKOMALOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego” – 2021-2030.

Cel główny projektu:

- wdrażanie **Programu ochrony powietrza** dla województwa małopolskiego,
- mobilizacja dodatkowych środków finansowych na działania w zakresie ochrony powietrza.

Główne działania:

- **sieć ekodoradców w gminach** w Małopolsce, którzy wspierają wdrażanie Programu ochrony powietrza, pozyskują środki zewnętrzne na działania ograniczające emisję zanieczyszczeń oraz mobilizują mieszkańców do włączenia się w te działania,
- doradztwo dla mieszkańców Małopolski w zakresie **najbardziej efektywnych sposobów ograniczenia emisji i źródeł finansowania**, w tym zapobieganie ubóstwu energetycznemu poprzez działania służące oszczędności kosztów energii,
- Centrum Kompetencji na poziomie regionalnym, obejmujące **szkolenia i bazę wiedzy dla wszystkich samorządów lokalnych**, aby wspomóc gminy w realizacji prowadzonych działań.

Partnerzy wspierający:

- WIOŚ w Krakowie
- WFOŚiGW w Krakowie

W 62 gminach w Małopolsce powstała sieć ekodoradców, których zadaniem jest wsparcie mieszkańców i władz gmin we wdrażaniu działań antysmogowych:

- **Udzielają pomocy mieszkańcom** w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie, wyborze źródeł ogrzewania i przestrzegania przepisów uchwał antysmogowych.
- **Organizują spotkania z mieszkańcami** oraz z lokalnymi liderami (lekarzami, księżmi, sołtysami, strażakami).
- Organizują **spotkania i konkursy w szkołach** i przedszkolach.
- Realizują **lokalne działania edukacyjne**. Wykorzystują materiały informacyjne, ulotki, broszury i plakaty związane z tematyką ochrony powietrza. Przygotowują artykuły w prasie i publikacje w internecie.
- Prowadzą **badania budynków kamerą termowizyjną** oraz **kontrole palenisk**.
- Przygotowują **wnioski o dofinansowanie dla gminy** na działania inwestycyjne związane z ochroną powietrza.

Cel projektu:

- wdrażanie **Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii** dla województwa małopolskiego,
- rozwój możliwości instytucjonalnych, know-how i narzędzi, które mogą **wzmocnić wdrażanie RPKiE, KPEiK i Europejskiego Zielonego Ładu,**
- **niskoemisyjna transformacja rynku urządzeń grzewczych** i związane z tym tworzenie zielonych miejsc pracy,
- **promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii,**
- **wsparcie dla sprawiedliwej transformacji regionów węglowych,**
- wdrażanie działań w zakresie zapobiegania zmianom klimatycznym i łagodzenia ich skutków.

Współbeneficjenci:

- **Województwo Małopolskie**
- Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
- Województwo Śląskie
- Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
- Europejskie Centrum Czystego Powietrza
- Kraków, Tarnów, Nowy Sącz
- 18 powiatów

bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowotarski, nowosądecki, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, wadowicki, wielicki

- Instytut ds. Energii, Klimatu i Środowiska w Wuppertalu (Niemcy)
- Brandenburgski Uniwersytet Techniczny w Cottbus (Niemcy)

Partnerzy wspierający:

- Ministerstwo Klimatu
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Przygotowanie **scenariuszy działań klimatycznych** dla Małopolski w perspektywie do roku 2030 i 2050.

- **wykaz źródeł emisji gazów cieplarnianych** w sektorach: energia, budownictwo, gospodarka (w tym przemysł), rolnictwo oraz leśnictwo i użytkowanie gruntów,
- **szczegółowy bilans energetyczny** województwa małopolskiego,
- **model paliwowo-energetyczny** dla województwa małopolskiego, uwzględniający wszystkie sektory gospodarki,
- **scenariusze redukcji emisji gazów cieplarnianych**, w tym ocena wykonalności technicznej i nakładów finansowych w perspektywie 2030 i 2050 r.,
- **ocena efektywności ekonomicznej proponowanych scenariuszy** i ocena skutków gospodarczych i społecznych.

Opracowanie scenariusze posłużą do przygotowania aktualizacji Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego.

Opracowanie **mapy potencjału wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla Małopolski i Śląska:**

- **aplikacja online prezentująca potencjał energii odnawialnej w Małopolsce i na Śląsku wraz z zaawansowanym kalkulatorem doboru instalacji/technologii OZE**, które ułatwią dokonanie świadomego wyboru inwestycji OZE w konkretnej lokalizacji (najbardziej odpowiedni wybór technologii OZE, koszty inwestycyjne i eksploatacyjne oraz informacje o możliwych źródłach dofinansowania),
- narzędzia będą wykorzystywane nie tylko przy podejmowaniu indywidualnych decyzji dotyczących inwestycji w OZE, ale również przy planowaniu i opracowaniu gminnych, powiatowych i regionalnych strategii rozwoju OZE (geotermia głęboka i płytka, energia słoneczna, wodna i wiatrowa).

Doradcy ds. klimatu i środowiska w 21 powiatach koordynujący działania w zakresie przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu.

- **włączenie kwestii działań klimatycznych do powiatowych i gminnych planów i strategii** (opracowanie, aktualizacja i integracja),
- **doradztwo dla gminnych Ekodoradców** w zakresie wykorzystania OZE, efektywności energetycznej i budownictwa energooszczędnego oraz wsparcie techniczne gmin w zakresie wdrażania neutralności klimatycznej dla szkół i budynków użyteczności publicznej,
- **nadzór nad inwentaryzacją emisji gazów cieplarnianych** w powiatach i inwentaryzacją źródeł ogrzewania i instalacji OZE we współpracy z gminami,
- **ubieganie się o zewnętrzne finansowanie** na realizację zidentyfikowanych potrzeb w zakresie ochrony klimatu oraz wsparcie gmin w tym zakresie,
- **prowadzenie lokalnych akcji edukacyjno-informacyjnych** oraz współpraca przy ich realizacji z gminami,
- **współpraca z zainteresowanymi stronami:** przedsiębiorstwami, grupami opiniotwórczymi, lokalnymi mediami, LGD, organizacjami pozarządowymi, firmami energetycznymi, izbami gospodarczymi i rolniczymi itp.

Szkolenia dla instalatorów odnawialnych źródeł energii, projektantów, inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego i uczniów szkół technicznych.

- **programy szkoleniowe**, dostosowane do potrzeb, zostaną przygotowane przez grupę roboczą ds. transformacji utworzonej przy Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii,
- programy szkoleniowe będą testowane w województwie małopolskim podczas pilotażowego programu szkoleniowego, a następnie cykl szkoleń obejmie 16 województw,
- zostanie sporządzona **lista instalatorów OZE przeszkolonych w ramach programu** i będzie ona udostępniona na stronie internetowej projektu. Planuje się, że lista będzie również dostępna na stronach internetowych programów zapewniających dopłaty do OZE i modernizacji efektywności energetycznej.

Realizacja **kampanii edukacyjnych** w zakresie ochrony klimatu, ochrony powietrza i zapobiegania powstawaniu odpadów.

- **kompleksowe kampanie medialne, obejmująca region Małopolski i Śląska**, w celu podniesienia ogólnej świadomości społeczeństwa na temat problemu zmian klimatu, odpowiedzialności człowieka za kryzys klimatyczny oraz pilności w podejmowaniu działań,
- **regionalne kampanie informacyjno-edukacyjne** odnoszące się do konkretnych obszarów: budynków, transportu, przemysłu, energii, odpadów itp. oraz wybranych grup docelowych (rolnicy, przedsiębiorcy, właściciele domów jednorodzinnych, zarządcy budynków wielorodzinnych, zarządcy budynków użyteczności publicznej, itp.),
- **lokalne działania informacyjno-edukacyjne** realizowane przez doradców ds. klimatu na temat możliwości i korzyści związanych z podejmowaniem działań w zakresie ochrony klimatu i łagodzenia skutków zmian klimatu w takich obszarach jak: poprawa efektywności energetycznej, OZE, transport, gospodarka wodna, redukcja odpadów, itp.

Przygotowanie koncepcji **projektów pilotażowych i inwestycyjnych**

- **przygotowanie i realizacja projektów szkół neutralnych dla klimatu, gmin samowystarczalnych energetycznie, biogazowni rolniczych, itp.** które uwzględnią środki infrastrukturalne, w tym poprawę efektywności energetycznej, instalacje OZE, a także tereny zielone wokół budynków i zrównoważone gospodarowanie odpadami oraz gospodarkę wodną,
- wg RPKiE wszystkie **budynki użyteczności publicznej** (biura, szkoły, szpitale, biblioteki itp.) powinny jako pierwsze osiągnąć **neutralność klimatyczną**. W ramach Projektu przygotowana zostanie koncepcja budynku publicznego (biura, szpitala itp.) spełniającego ten standard (OZE, odpowiedni standard energetyczny, wentylacja mechaniczna itp.).
- Przygotowanie projektów inwestycyjnych do wsparcia w ramach **Funduszu Sprawiedliwej Transformacji** (*ang. Just Transition Fund*).

START Platforma Regionów Węglowych w Transformacji

Małopolska jako jeden z 7 regionów w UE została objęta wsparciem technicznym w ramach projektu START:

- dołączenie **Małopolski do Platformy Regionów Węglowych w Transformacji**,
- przygotowanie **profilu regionalnego Małopolski Zachodniej**,
- współpraca z gminami i powiatami Małopolski Zachodniej, jednostkami naukowymi, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami przy **wypracowanie projektów pilotażowych do wsparcia z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji**,
- przygotowanie **4 koncepcji projektów łagodzących negatywne skutki społeczno-gospodarcze na terenie Małopolski Zachodniej**,
- prace nad **Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji** – przygotowanie właściwego dokumentu do końca II kwartału 2021.

Wsparcie transformacji przemysłów energochłonnych w Małopolsce:

- **Tauron Polska Energia S.A.**

Strategia Grupy TAURON zakłada zwiększenie udziału nisko i zero-emisyjnych źródeł energii z 10% w 2018 roku do 66% w 2030 roku.

- **ORLEN Południe**

Firma rozwija technologie wodorowe w biorafinerii ORLEN Południe w Trzebini. Produkcja wodoru w jakości paliwa transportowego ma rozpocząć się już w 2021 roku.

- **Grupa Azoty S.A.**

Grupa Azoty deklaruje m.in. dążenie do osiągnięcia w 2050 r. neutralności klimatycznej w obrębie procesów produkcyjnych i działalności prowadzonej w Małopolsce.

- **wsparcie powiatów i gmin w realizacji działań klimatycznych** (sieć doradców ds. klimatu w 21 powiatach)
- **łatwiejszy dobór instalacji OZE do warunków/oczekiwań mieszkańców** (mapy potencjału OZE dla Małopolski i Śląska)
- **nowe miejsca pracy** (co najmniej 4 projekty inwestycyjne sfinansowane z FST)
- **większa liczba wykwalifikowanych specjalistów OZE** (szkolenia dla instalatorów, projektantów, nadzoru budowlanego i szkół technicznych)
- **wzorcowa rola sektora użyteczności publicznej** (wdrożone koncepcje szkół i budynków użyteczności publicznej neutralnych dla klimatu)
- **wzrost świadomości mieszkańców** nt. postępujących zmian klimatu oraz konieczności podejmowania natychmiastowych działań (kampanie edukacyjno-informacyjne w zakresie ochrony klimatu).

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Dziękuję za uwagę!

<https://powietrze.malopolska.pl>

<https://www.facebook.com/EkoMalopolska>